

DJURGÅRDEN-LILLA VÄRTANS MILJÖSKYDDSFÖRENING

DLV, c/o Per Olof Fredriksson, Sandhamnsgatan 12, 115 40 Stockholm, www.dlv.se e-mail: olof.fr@telia.com

Stockholms Stadsbyggnadsnämnd
Box 8314
104 20 Stockholm

Ert dnr 1999- 08607- 53

Stockholm 2008-01-28

Synpunkter på samråd till 31 januari 2008 för MKB för fördjupat program för Hjorthagen, november 2007, utgörande del av program för planering av området Hjorthagen-Värtahamnen-Frihamnen-Loudden, Dnr 1999- 08607- 53, vars samråd sträckte sig till 1 oktober 2002. Området innefattar även Norra Djurgårdsstaden, etapp 1, västra delen av gasverksområdet, Norra Djurgården 1:14 och Hjorthagen 1:1,2, 1:2, 1:3 m fl, vid Husarviken och norra delen av Storängsbotten, inom och invid Nationalstadsparken samt MKB därinom, S-Dp 2001-07633-54.

Bakgrund

Gatu- och fastighetsnämnden, gfn, godkände 2001-04-03 ett förslag från sitt kontor enligt tjänsteutlåtande 2001-01-25 till principöverenskommelse med Birka Värme Stockholm AB och Birka nät AB om att utreda förutsättningarna för en omlokalisering av gaslagringen från gasklockorna till ett läge närmare spaltgasverket. Dessutom att studera en förtida mark-/tunnelförläggning av kraftledningen genom Hjorthagen till ställverken i kv Elektriciteten. Gasoltransporterna med järnväg till gasverket föreslogs gå via Ropsten i st f via Storängskroken. Kostnaderna skulle fördelas lika mellan staden och Birka Värme. Värmepumpen vid Ropsten skulle detaljplaneras och Norra länkenavtalet omförhandlas.

Gfn uppdrog vid samma tillfälle åt sitt kontor att hos stadsbyggnadskontoret, sbk, beställa detaljplaneutredningar för följande områden:

- Storängskroksområdet plus halva gasverkstomten för bostäder och arbetsplatser
- kv Nimrod eller annat läge för nytt ställverk
- kv Elektriciteten(ställverkstomten) för bostadsändamål
- området vid värmepumpen.

Stockholms stadsbyggnadsnämnd, sbn, har i beslut 2001-08-16 uppdragit åt sbk att påbörja planering av västra delen av gasverksområdet längs Husarviken i och intill Nationalstadsparken i Stockholm. Nämnden, som var oenig i sitt beslut, hänvisade till ett av sbk gjort tjänsteutlåtande från 2001-05-28 om startpromemoria i ärendet. Ytorna i gfk:s och sbk:s handlingar stämmer dock inte överens. Sbk:s är till ytan något mindre.

Vi skickade sbn två skrivelser inför beslut i ärendet, dels 2001-06-05 och dels 2001-08-13 med motiv för vårt ställningstagande att avstyrka kontors- och bostadsbebyggelse i de delar, som enligt proposition 1994/95:3 och Riksdagsbeslut 1994-12-07 berörs av skyddet för nationalstadspark fr o m 1995. Även Förbundet för Ekoparken insände liknande synpunkter 2001-08-16. Vi har redan 1999 föreslagit att nya bostäder byggs på en överdäckning av Lidingövägen ned till Lilla Värtan öster om Hjorthagen

Principöverenskommelsen ovan revs upp och kommunfullmäktige godkände 2004-06-17 (överklagat) ett utvidgat avtal med Fortum m fl om omdisponering av Fortums verksamhet i Hjorthagen, som bl a förbinder staden att biträda Fortum vid myndighetsprövning om gaslager eller sk LNG-anläggning (flytande naturgas). LNG-anläggningen avsågs ligga öster om Hjorthagsbergets bebyggelse nere vid Norra kajen. I vår överklagan har vi påvisat att detta läge skulle utgöra stor fara för de som bor, vistas eller passerar området (t ex vid Ropsten för att byta kommunikationsmedel) då skyddsavståndet för transporter med fartyg med LNG sträcker sig runt 1 till 2, ja upp till 3 kilometer, vilket inte skulle rymmas på platsen eller stora delar av farleden genom Stockholms skärgård in till Stockholm.

Vår kritik ledde till att förläggningen av ett LNG-lager kom att flyttas till Norvik i Nynäshamn med ett gasnederlag i Sofielund i Huddinge varifrån gasen i stället kommer att rörtransporteras in till staden. Stockholms Kommunfullmäktige beslöt vid sammanträde 2007-11-26 att anta ett tilläggsavtal (nr 1) med AB Fortum Värme samägt med Stockholms stad till ramavtalet rörande Hjorthagen (överklagat). Tilläggsavtalet med AB Fortum Värme innebär ett ytterligare steg i planeringen för byggande av hela 5 000 lägenheter i Norra Djurgårdsstaden. Enligt tilläggsavtalet förbinder sig staden och Fortum att verka för att energihamnen får utrymme för ett extra järnvägsspår från Värtabanan till Fortums planerade flismottagning för byggandet och driften av ett nytt kraftvärmeverk i Hjorthagen. Vidare skall parterna verka för tillkomsten av en extra påfart till Norra Länken från Värtahamnen/Energihamnen. Fortum ska lämna ett bidrag till staden om 20 mnkr för detta. Fortum har tidigare erhållit 453 miljoner enligt ramavtalet för flytt av gasverksamheten och staden betalar minst 105 miljoner för byggande av ny kraftledningstunnel för förläggning av Fortums kraftledningar genom Hjorthagen till Fisksjöäng.

Förslaget att i stället bygga bostäder öster om Hjorthagen nämns ej i fullmäktigebeslutet trots att detta är en fullt rimlig bedömning när staden efterfrågar plats för byggande av attraktiva bostäder vid vatten och då detta område i stadens översiktsplan ingår i ett s k ”stadsutvecklingsområde”. Förslaget har även tidigare framförts av byggbolag verksamma i Stockholm.

Uppgåelsen med Fortum innebär i stället att energihamnen skulle kunna användas även för annan verksamhet än Fortums. Inledande studier har påbörjats för att se över energihamnens långsiktiga användning. Bl a har en förläggning av en cementterminal för Cementa diskuterats. Detta för att möjliggöra bostadsbebyggelse på Liljeholmen där terminalen idag är placerad. Avtalsförslaget innehåller även skrivningar om tillfälliga nyttjanderätter. Parterna skall bl.a. verka för att Betongindustri får anlägga en provisorisk betongfabrik inom energihamnen.

Vi hävdar att en så trafikalkstrand verksamhet med såväl land- som sjötransporter som Cementas inte ska planeras in nedanför Hjorthagens bostadsområde. Det finns inga bärande skäl för staden att ej planera att bygga bostäder öster om Hjorthagen i stället för än fler miljöstörande verksamheter med höga utsläpp. Transportarbetet om Cementas betongsilodepå flyttas till öster om Hjorthagen skulle öka och därmed de miljöfarliga utsläppen i staden.

Detaljplaneförslag september 2005 – bakgrund

Stadsbyggnadsnämnden kungjorde 2005-09-05 förslag till detaljplan för Norra Djurgårdsstaden enligt rubricerade ärende ovan och höll samrådsmöte 2005-09-15.

Djurgården-Lilla Värtans Miljöskyddsförening som har till uppgift att värna om och förbättra miljön inom sitt verksamhetsområde *avstyrkte med all kraft* föreslagen utformning av den natur- och kulturhistoriskt känsliga miljön inom kv Norra Djurgården 1:14 och Hjorthagen 1:1,2, 1:2, 1:3 m fl. Vi anser att förverkligande av förslaget skulle utgöra intrång och mycket påtaglig skada på Nationalstadsparken. Förslaget kunde ej ligga till grund för fortsatt planering. Staden följde ej den landskapsanalys som gjordes i programarbetet, förslag till fördjupning av översiktsplan eller SAMS redovisning om att planera med miljömål, som togs fram med stöd av EU. Framför allt vidhöll staden att detaljplaneförslaget inte skulle beröra Nationalstadsparken vilket är helt felaktigt. Både de tänkta husens utformning och läge skulle påtagligt skada parken och parkens rekreations- och grönytor. Förslaget tog heller ej sin utgångspunkt i respekt för de skyddade kulturminnesintressena. Även länsstyrelsen var mycket kritisk.

MKB för fördjupat program för Hjorthagen, november 2007

Stadsbyggnadskontoret, sbk, har efter kritiken fattat beslut att göra en miljöbedömning av påverkan av detaljplanering inom Hjorthagen exklusive kv Nimrod i sydöst m fl. Man har rådgjort med länsstyrelsen och kommit fram till att de olika ingående detaljplanerna sammantaget kan medföra betydande miljöpåverkan. MKB ska därför göras och omfattar hela programområdet för Hjorthagen.

DLV anser att avgränsningen av programområdet är för snäv eftersom exploateringsstalet för bostäder – exklusive redovisad kompletteringsbebyggelse uppe på berget vid Hjorthagens bostadsområde – har satts så högt som 5.000 nya bostäder. Därtill planeras också kontorsbebyggelse och andra nya lokaler. Vi menar att hela Hjorthagen och delen Siljaterminalen till Ropsten av Ladugårdsgärdet måste ingå då denna del håller på att planeras samtidigt och bebyggelse där klart påverkar förhållandena i Hjorthagen

Utom för Nationalstadsparken är övrig redovisning av miljöfaktorer i avsnitt 2 med avgränsning och motivering riktig men slutsatsen i prövningen är ofta felaktig, utelämnande, ibland helt lagstridig.

Historiken i avsnitt 3 är mycket knapp. Fram till i modern tid var området tillhåll för kungens hjortar, som här hölls inhägnade i Husarhagen fram till dess Gasverket och Värtaverket byggdes kring föregående sekelskifte. Innan dess var området mycket sparsamt bebyggt men i historisk tid låg, troligen mot sydvästra delen, den medeltida byn Husarne, som också gav namn åt vattnet norr och väster om Hjorthagen, Hus(s)arviken. Viken kallades också Fiskesjön då den var synnerligen rik på matfisk. Fiskartorpet har fått sitt namn efter Djurgårdens äldsta hus, Karl XI:s lilla fiskarstuga från 1680-talet, som fortfarande står kvar på den plats där den byggdes, på den tiden invid Husarvikens strand på den sydöstra slutningen av den så kallade Norra Fiskareudden. Husarviken var det sista fiskevatten de kungliga släppte för allmänhetens fiske. Norr om Husarviken/Fiskesjön ligger Fisk(e)sjöäng. Fiskartorpet omnämns i Bellmans epistel No 71: ”Äke det gudomligt, Fiskartorpet! Hvad? Gudomligt att beskåda!” och var ett värdshus som låg vid samma plats som Karl XI:s fiskarstuga, se bifogt foto.

Söder om Hjorthagsberget ligger Storängen som numera kallas för Storängsbotten fast detta egentligen bara var den västra delen, se bifogad avfotograferad karta tillhörig Staden i ärende från 1884-02-03. Storängskroken är egentligen bara ett gatunamn inom den nuvarande norra delen av Storängsbotten.

Husarviken vid Värtan var för 100 år sedan under övervägande för en ny flottbas i Stockholm. Staden har haft exploateringsplaner för området runt Hjorthagen och Fiskartorpet i flera omgångar vilket lett till konflikter med Ståthållarämbetet och Kungliga Djurgårdsförvaltningen. Det gick i början av 1900-talet så långt att man hotade att fylla igen Husarviken men så småningom enades man under kungl. Maj:et om att överta den innersta delen av Husarviken och fylla igen dåvarande Storängsbotten. Utloppet från Starrbäcken, som ursprungligen börjar vid Starrängsringen, rinner därefter kuverterat i ett läge intill Ugglevikens utlopp ut i Husarviken, sista biten som ett kärr intill Fiskartorpsvägen.

Som framgår av 1884 års karta rinner ett vattendrag som börjar under kv Elektriciteten vid Värtaverket vidare under Abessinien och nedför berget i väster och bildar en vassvik närmast det f d järnvägsspåret till Gasverket för att sedan via den bäck, som skiljde småindustribebyggelsen i söder från den gamla parken i Storängskroken, ansluta till Starrbäcken. Bäckfåran kommer upp som en springkälla väster om Abessinien och används av de vilda djuren i området som dricksvattenkälla, se bifogade foton.

Från början när plats för Gasverket sprängdes ut ur Hjorthagsberget och byggdes upp togs kolet för förgasning in vid nuvarande Siljaterminalen och fördes med järnväg upp till Gasverkets täckta skjul. Därefter började kol lagras i det fria mot Husarviken och till när den nya Lidingöbron stod klar byggdes 1923 hamnen vid Lilla Värtan i anslutning till Husarviken och järnvägsspår anlades på utfyllnader längs viken. I mitten på 1930-talet utvidgades utfyllnaderna västerut förbi kontorshuset och Kontorsparken efter det att leran muddrats bort ned till ca 30 meter norr om den vall som löper 6 meter högre.

Fram till 1972 användes kolförgasning men sedan invigdes spaltgasverket, som i st använde lättbensin. Kolupplagsplatsen längs Husarviken avvecklades och fick efter övertäckning sakta växa igen. Tiden som utfyllnad för kol och koks i sin hela längd blev bara i 33 år. Därefter blev det grönyta längs viken i 37 år. Den 7 december 1994 beslöt Riksdagen i enlighet med propositionen att inrätta en Nationalstadspark vars gräns går söder om Husarviken i princip längs den vall som löpte ovanför upplagsytan, se bifogat flygfoto där gränsen markerats med röd och en nedsjunken våtmark markerats med gul linje. Staden hade svårt att respektera det obebodda och planlösa området som nationalstadspark och flera gånger lät man gör ingrepp i olika delar. År 2005 lät man avverka över 1.000 träd och fylla upp hela området utan att iaktta miljöbalkens regler om tillståndsprövning för vattenverksamhet m m. I MKB:n kallas det att ”området iordningställdes”. Man skriver också att ”området kommer att behöva ””städas upp”” ytterligare då det finns kvarlämnade betongelement, armeringsjärn samt föroreningar i marken.”

Vi förstår inte om man menar området norr eller söder om Husarviken. Fisksjöäng var iordningställt till 2003, se bifogat foto, men staden bestämde att föroreningar inom Ropsten och Gasverkets byggnader skulle brännas i en destruktionsanläggning som uppställdes vid Husarvikens södra strand i slutet av 2003 trots de kringboendes våldsamma protester, se bifogade foton. DLV hade alltsedan området blivit nationalstadspark städat området från skräp och har fortsatt att göra det även efter att staden år 2005 stängslade in en stor del av södra sidan för att använda som upplagsområde för ditkörda förorenade massor från Storängsbotten m fl områden. Detta tilltag är ännu ej behandlat av miljödomstol.

Avsnitt 4 är undermåligt, felaktigt och lagstridigt och det framstår här tydligt att MKB:n är ett beställnings- och utförandeverk ”inhouse”, dvs av exploateringskontoret. Bakgrunden är att Gatu- och fastighetsnämnden 2004-06-22 vid extra sammanträde under punkt nr 20 beslutade om markanvisning för bostadsändamål (hyres- och bostadsrätt) inom Hjorthagen Norra och Västra till ca 20 byggherrar med avsikten att exploatera området för tätortsbebyggelse med anläggande av en ny stadsdel på till stora delar hittills obebyggd och ej planlagd mark. Området var då till allra största delen uppvuxen grönyta.

Staden avfärdar att området till någon del skulle ligga inom Nationalstadsparken trots att Bilaga 3 med förslag till avgränsning av nationalstadsparken Ulriksdal-Haga-Brunnsviken-Djurgården på karta i prop 1994/95:3 redovisar en gräns klart och tydligt ca 100 meter söder om Husarviken, se bifogad kartdel. Om man tar denna, som visar Nationalstadsparkens gräns i området och dessutom motsvarande kartdel ur ”Stockholms ekologiska känslighet, sbk 1995:1”, och sammanfogar till en karta framgår mycket tydligt att Nationalstadsparkens gräns ligger helt söder om Husarviken. Stockholms ekologiska känslighet utgör underlag för ny översiktsplan, ÖP, i Stockholm. Stockholms ekologiska känslighet utgör underlag för ny översiktsplan, ÖP, i Stockholm. Dessa båda kartor är framtagna samtidigt. Det skedde däremot en förväxling av gränserna för koordinaterna för Nationalstadsparken i området när dessa redovisades av staden till länsstyrelsen. Enligt länsstyrelsens handläggare i ärendet Åke Andersson numera planchef Huddinge kommun bad länsstyrelsen staden inleverera dessa då man just här ej hade dem elektroniskt. Han gjorde sedan en ”blindkarta” med den felaktiga gränsen till en rapport till regeringskansliet men denna blindkarta var inte avsedd att användas i st f bilaga 3 i propositionen i fortsättningen, säger han.

Staden menar bl a att kommunens översiktsplan ger utrymme för att flytta gränsen för Nationalstadsparken och skapa ny bebyggelse ned till Husarviken trots att det är till men för riksintressen. Vi vill därför påpeka att miljöbalkens lagstiftning och tillämpning gäller oavsett kommunens översiktsplan. Om översiktsplanen innehåller exploateringsplaner som strider mot lagstiftningen blir den ett orealistiskt underlag för kommunens planering. Gränsen för parken ska fastslås i detaljplan och följa lagen.

Stadens ”nollalternativ” är också orealistiskt. Det bygger på att delar av området ska vara avstängt som man nu gjort fast det sedan Nationalstadsparkens inrättande inte varit det. Därtill anger man att det ej skulle återställas till hur det såg ut innan staden fällde de 1.000 träden. På samrådsmöte framför staden att grönyterna i området ej var avsedda att vara sådana trots att staden i rapporten ”Gasverket Västra, etapp 1, Träd- och vegetationsinventering 2002-10-12, rev. 2005-02-18 anger: ”Slyskogen innanför strandbrynet mot Husarviken bildar tillsammans med denna områdets gräns mot nationalstadsparken och är av betydelse för landskapsbilden.” Dessutom anges: ”Inga saneringsåtgärder behöver vidtas för växtlighetens skull. De föroreningar som kan påverka växter minskar med tiden genom urlakning eller immobilisering.” Självklart måste nedtagna träd ersättas i nollalternativet och grönytan återställas.

Under avsnitt 12 Författningskommentar i prop. 1994/95:3 anges särskilt att: ”Det skall dock kraftigt understrykas att det inte är avsett att vara möjligt att med successiva beslut ytterligare minska de ”gröna” områdena i en nationalstadspark.” Även inverkan på parken från ev. ny bebyggelse i dess omedelbara närhet ska bedömas restriktivt och får inte påtagligt skada Nationalstadsparkens värden.
Ulf Bitte Henrik Joen Richard svar – ta med delar???

Den till MKB hörande ”Stads- och landskapsbild – Kulturmiljö” gör en djupare historiebereskrivning över området men den liksom den egentliga MKB:n undviker nogsamt fotografier från perioden när området längs Husarvikens södra sida varit nationalstadspark och de mer 1.000 träden ännu fanns kvar! Vi bifogar därför en rad bilder från strandområdet med dess omfattande grönyta och därtill tillhåll för en lång rad vilda djur, både fridlysta, rödlistade och andra.

För att återskapa grönytan på södra sidan av Husarviken inom Nationalstadsparken skulle ett lager av 1 meters tjocklek av fyllnadsmassa behöva läggas, alternativt behandlas. Kostnad för uppgrävning, åtgärder och återläggning av mindre förorenad mark är enligt expertisen bara 500 kr/ton, dvs per 75 m³ massor. Det betyder att södra Husarviksstranden, som är 1 000 meter lång och 100 meter bred, skulle kunna återfå grönytan till en kostnad av maximalt 75 miljoner och sedan kunna utnyttjas för park- och idrottsaktiviteter. Vi föreslog från början att denna yta skulle utnyttjas för träningsgolf för Stockholms ungdom som saknar sådana möjligheter. Idrottsnämnden beslöt därefter 1999-03-30 tillstyrka förslaget från Djurgården-Lilla Värtans Miljöskyddsförening (DLV) om att anlägga en golfbana på den sk ”Gasverkstomten” längs Husarviken i Hjorthagen som en utlöpare av Tumbatältet där. Både Djurgårdens IF Golförening och Värtans IK har ställt sig mycket positiva till att driva en sådan anläggning.

FÖLJANDE VAR MED I DLVs SVAR PÅ DETALJPLANEN 2005, TAS EV MED I DELAR:

Trots våra påpekanden att sbk:s tidigare PM innehåller en rad felaktigheter som, om förslagen däri genomförs, medför en hårdexploatering av Husarvikens södra strandområde och Norra Storängsbotten (Storängskroken) inom Nationalstadsparken och i Nationalstadsparkens skydds- och spridningszoner, ihärdar sbk med en sådan exploatering. Inte nog med det, utan planförslaget innehåller därutöver en exploatering av del av västra Hjorthagsparken, som tidigare ej ingick i beställning eller sbk:s redovisning. Däremot saknas helt en förslag om exploatering av kv Elektriciteten för bostäder och flyttning av ställverken till kv Nimrod. Tvärtom så har bygglov nu givits för en utökning med ytterligare ett ställverk intill Hjorthagens skola i västra delen av kv Elektriciteten!

Efter att en särskild motion väckts av Rolf Lindell (s) i kommunfullmäktige 2000-11-27 om bostäder på ställverkstomten i Hjorthagen har en startpromemoria framtagits av sbk 2001-06-07 men något egentligt svar om en fortsatt planering där framkommer inte i kommunfullmäktiges beslut 2004-12-14.

Detaljplaneförslaget innehåller bebyggelseområden både öster och väster om tidigare redovisad avgränsning för området. Vi ifrågasätter giltigheten av en sån utvidgning utan att *miljöbedömning* görs. Den träd- och vegetations- respektive fauna inventering som gjorts är ej heltäckande, se *bifogad karta*.

Nationalstadsparken – förarbeten

I proposition 1994/95:3 om Nationalstadsparken Ulriksdal-Haga-Brunnsviken-Djurgården sammanställs en bild av de exploateringsintressen som kan väntas hota skyddsvärdena i området. Många remissinstanser uttrycker oro inför hoten mot områdets natur- och kulturvärden från de storskaliga projekt som då var kända i och intill det skyddsvärda området. Det gäller framför allt Österleden och *en ny stadsdel och eventuell OS-anläggning vid Husarviken*.

Regeringens framhåller åsikter att området kring Husarviken ej bör bebyggas - varken med OS-anläggningar eller bostäder – utan återställas som naturmark. Ny storskalig bebyggelse skulle helt förändra upplevelsen av natur- och kulturlandskapet.

Vidare framhålls *Stockholms program* med sin utgångspunkt i följande principer (Stockholms KF 1993-09-06):

- * Området skall värnas som en unik natur- och kulturpark med till parken väl anpassad bebyggelse.
- * Området skall utvecklas för friluftsliv och rekreation i en omfattning och i sådana former som inte skadar områdets natur- och kulturvärden.
- * Området skall förbättras med avseende på trafikstörningar och andra miljöproblem.

Naturvårdens intressen av biologiska kärnområden med tillräcklig storlek föreslås säkerställas genom tre naturreservat: Ulriksdal, Norra Djurgården och Södra Djurgården med Ladugårdsgärdet. Inom dessa kärnområden skall ingen exploatering få ske. *Mellan kärnområdena skall de biologiska spridningsvägarna upprätthållas och där så är möjligt förstärkas*.

Utveckling av friluftsliv och rekreation, kulturliv, nöjen och turism skall enligt programmet underlättas på lämpliga platser och bör kunna ske utan konflikt med kulturminnesvårdens och naturvårdens intressen.

Ur *Länsstyrelsen i Stockholms län* svar framhålls bl a att områdenas karaktär av natur- och kulturmiljöer skall bevaras och förstärkas. Områdets särskilda karaktär kan upprätthållas bara så länge de s k spridningskorridorerna för växter och djur hålls intakta. Åtgärder krävs enligt länsstyrelsen därför för att säkerställa och helst förstärka dessa korridorer. Staten och berörda kommuner måste gemensamt arbeta för detta.

Enligt länsstyrelsens bedömning har det aktuella området en särställning i landet med sina unika bevarandevärden. Samtidigt finns det få områden i Sverige som är utsatta för ett lika hårt exploateringstryck. Kommunernas program påtalar särskilt att området är, och i framtiden kommer att vara, utomordentligt attraktivt för exploateringar på grund av det centrala läget och de stora miljökvaliteterna. Förbättrade kommunikationer kommer enligt länsstyrelsen även att medföra ett ökat bebyggelsetryck. Med hänsyn till detta ligger det enligt länsstyrelsen nära till hands att anta att områdets bevarande kommer att ifrågasättas och hotas framöver och att detta kommer att ske i högre grad ju starkare exploateringsintressena är.

Regeringens bedömning: Det följer av syftet med nationalstadsparken att *områdets huvudstruktur vad avser natur- och bebyggelseområden inte får ändras.*

3

Nya byggnader och anläggningar som inte behövs för att befintliga verksamheter skall kunna fungera bör därför i princip inte medges. Skyddet torde däremot inte hindra etablerade verksamheter inom eller intill nationalstadsparken från att fungera och utvecklas i anslutning till tidigare ianspråkta områden. *Byggnadsområdena får således inte utvidgas, men väl kompletteras om kompletteringarna inte medför skada på områdets natur- och kulturvärden.*

Regeringen skriver särskilt i författningskommentaren till prop 1994/95:3 att: "Det skall dock kraftigt understrykas att det inte är avsett att vara möjligt att med successiva beslut ytterligare minska de "gröna" områdena i en nationalstadspark." Ny tätortsbebyggelse får heller inte byggas inom parken och byggande av bostäder är inte ett skäl att upphäva strandskyddet, som gäller i området. Vi *bifogar ett urval av foton*, som beskriver Husarvikens och Storängskrokens grönyta inom aktuellt område.

Nationalstadsparkens gräns flyttad i strid mot proposition 1994/95:3 och Riksdagsbeslut

När länsstyrelsen redovisar sin rapport 1996:2 1996-01-16 från planenheten, översänd till regeringen enligt beslut 1996-01-25, dnr 200-95-2636, om "Samordningsuppdraget om Nationalstadsparken Ulriksdal-Haga-Brunnsviken-Djurgården" har man flyttat gränsen på "blind"-kartor ca 150 meter till nackdel för parken i området på södra sidan av Husarvikens strand och norra Storängsbotten. Då skulle parken ej omfatta så stor del av planområdet till skillnad från redovisningen i bilaga 3 i prop 1994/95:3 om bildandet av Nationalstadsparken, vilken överensstämmer med Riksdagsbeslut 1994-12-07. Jämför *bifogade* uppförstoringar av *karta ur länsstyrelsens rapport och propositionens bilaga 3*. Jämför även *bifogat propositionens karta överlagd en mer detaljerad stadskarta* med tydliggjord gräns.

Vi har kontaktat den ansvarige för framtagande av länsstyrelsens rapport, Åke Andersson, nu planchef i Huddinge kommun. Då framkom att *han ej kände till att gränsen flyttats, att avsikten var att gränsen skulle redovisas lika för hela parken (i dess yttre linje) och att den inritades efter uppgifter från Stockholm!* Han sade även att den yttre gränsen redan var fastlagd i propositionen och att man använde sig av blindkarta med tanke på att den ej skulle kunna återopas i stället för kartan i bilaga 3. Den felaktiga bortflyttade gränskartan har sedermera tillämpats i utredningar om parken. Stockholms stad har senare ytterligare justerat gränsen bl a i översiktsplan 1999 utan att länsstyrelsen agerat mot detta. Se *bifogat* ur *regeringsbeslut 1995-01-26, M95/311/7*, till länsstyrelsen i Stockholms län om uppdrag i fråga om skydd, förvaltning, vård och skötsel av Nationalstadsparken Ulriksdal-Haga-Brunnsviken-Djurgården.

Det är länsstyrelsens skyldighet att i granskningsyttrande meddela invändningar mot fel i en föreslagen översiktsplan. Mot bakgrund av att ovanstående information visar att länsstyrelsen underlåtit att agera trots denna skyldighet och att detta förhållande kan härledas till felaktig information från Stockholms stad är länsstyrelsens ståndpunkt om nationalstadsparkens utbredning i aktuellt område irrelevant. På samma sätt är Stockholms stads översiktsplan 1999 ej relevant vad avser parkområdet.

Vi *bifogar* även *sidan 15* ur länsstyrelsens rapport ovan där man skriver: "F n pågår ett arbete med att färdigställa en ansökan till Internationella Olympiska Kommittén (IOK) som kommer att fatta beslut i september 1997. *Tidigare planer för OS i Stockholm* har bl a redovisat *en huvudarena och en OS-by vid Ropsten respektive Husarviken*. Dessa anläggningar föreslås, bl a *mot bakgrund av Nationalstadsparkens inrättande, i stället bli lokaliserade till området vid Södra Hammarbyhamnen-Sickla.*" Se *bifogat* den *kartskiss* vari OS-byns och OS-stadions tänkta förläggning framgår. De ligger på södra sidan av Husarviken och skulle därigenom ha hamnat inne i parken.

Strandskydd, spridningszon och ESKO"-skydd m m

De kartor som skulle varit bifogade länsstyrelsens beslut 1999-06-03 om undantag från strandskydd i området har enligt länsstyrelsens uppgift till regeringsrätten i våras "förkommit" och man ingav då en rekonstruktion med en upplysning om att Gasverkstomten ej omfattas av strandskydd utom ett mindre område väster om befintlig kraftledning. – Enligt tidigare samtal med Länsstyrelsen fanns dock vid beslutet inga kartor ingivna från staden eller länsstyrelsen utom från Stockholms miljöförvaltning och den visade på strandskydd (*bifogas*) men förvaltningen var ej behörig myndighet i strandskyddsfrågor.

I tjänsteutlåtande 96-689-20 om bygglovsansökan för stenkross i området anges strandskydd råda och sbn föreslås besluta medge tillfälligt undantag från gällande strandskyddsbestämmelser enligt naturvårdslagen (NVL) 15 och 16 §§. Naturreservat, ESKO-skydd och Nationalstadspark (fel yttre gräns) behandlas och under kulturskydd anges: "Tomten är till största delen obebyggd. Det kulturhistoriska

värdet inom området utgörs av ett staket som löper längs Husarviksstranden. Gasverkets äldre byggnadsbestånd är samtida med staketet. Lämningar av byn Husarne kan finnas i områdets södra kant.”

4

Husarvikens södra strand omfattas, sedan Lag om införande av Miljöbalken trädde i kraft, av strandskydd. Länsstyrelsen upphävde tidigare regler om undantag från strandskydd inom Stockholms stad i sitt beslut 1999-06-03. Regeringen har i olika beslut som överklagats av Naturvårdsverket klart angivit att strandskydd råder vid havet och vid insjöar och vattendrag. Strandskyddet syftar till att trygga förutsättningarna för allmänhetens friluftsliv och att bevara goda livsvillkor på land och i vattenområden intill 100 meter från strandlinjen vid normalt vattenstånd. Jämför här även Regeringsrättens rättsprövning RÅ 2000 not 40 om bygglov för stenkrossar med upphävt strandskydd: ”Stadsbyggnadsnämnden har ...såsom nämndens beslut är att förstå – med stöd av 15 och 16 §§ naturvårdslagen medgett dispens från gällande strandskyddsbestämmelser ...genom bygglovet.” (se även ovan).

För att upphäva strandskydd krävs särskilt skäl. Ett förhållande att ett område enligt detaljplan ska byggas utgör i sig inte något särskilt skäl för upphävande av strandskydd. Att bevara strandskyddet här måste ses i ett långsiktigt perspektiv. Området ligger i nationalstadspark och andra skydd enligt miljöbalken och ska skyddas mot skada. Naturreservat och ESKO-skydd skulle gälla i den nordvästra delen och i ”Nationalstadsparkens ekologiska infrastruktur” av Stockholms stadsbyggnadskontor 1997 redovisas en stor del av norra, mittersta och östra delen utgöras av spridningszon med värdefull växtlighet, se *två bifogade kartor*. Där anges på sidan 24 att schaktning, fyllning och ändrad marknivå såsom detaljplaneförslaget föreskriver är åtgärder som spridningsvägarna behöver skyddas mot liksom trädfällning och skador på vegetation ovan/under jord, som helt uppenbart uppstår vid den föreslagna bebyggelsen och de exploateringsföretag som staden redan utan fördjupad översiktsplan eller detaljplan inlett för att dra ledningar till denna bebyggelse.

Detaljplaneförslaget – en okänslig exploatering av dalstråken vid Husarviken/Storängskroken

Detaljplaneförslaget presenterar en omfattande exploatering av norra Storängsbotten (Storängskroken) på västra sidan av Hjorthagen och området mot Husarviken i norr liksom i angränsande del av Norra Djurgården plus inom västra Hjorthagsparken. Detta utgör en första etapp (I) med förslag till bostadsbebyggelse i 15 nya kvarter med drygt 2000 bostäder. Flera etapper planeras längs med Husarviken österut. Stadens agerande i området med tidiga markanvisningar, en omfattande skövling av grönområdet, stora upprävningar och uppfyllningar och tillfälliga byggen har banat väg för exploateringen.

Planen anges syfta till att möjliggöra i huvudsak ny bostadsbebyggelse på mark som tidigare använts för *industriändamål*. *Detta är inte sant!* Enbart den allra sydligaste delen av området har detaljplan för industriändamål. Upp till i höjd med de sk Gasverksvillorna har bedrivits småindustri och handel. Norr därom har varit ett uppvuxet grönområde, som även använts som hästhagar. Gasverksvillorna ligger i grönskande trädgårdar och platsen norr därom har sedan länge till största delen varit gräsmark och beväxt med stora kastanjer och andra träd. Vallen norr om denna har haft tätbevuxen skog och på det lägre strandområdet, som under 35 år fram till 1972 varit upplagsplats, har Sveriges mest besökta golfanläggning Tumba-tältet sedan legat. Stora delar har annars vuxit igen utom där staden rötat träd.

Av det aktuella planområdet (S-Dp 2001-07633-54) ligger nästan hälften inom det område, som Riksdagen beslutat att skydda som *nationalstadspark*. Mer än hälften ligger inom Gärdets viktiga *spridningsväg* för parken där särskilt värdefulla naturmiljöer (värdekärnor) och naturmiljön ska skyddas i sin helhet. Nästan 1/3 av planområdet utgörs av dessa *värdekärnor*. Hela delen av Norra Djurgården avsågs bli *naturreservat* som till hälften haft särskilt värdefullt ”*ESKO-skydd*”. Nästan 1/3 av området skulle haft *strandskydd* enligt lag om införande av miljöbalken 1 juli 1999. Se även *bifogad kartskiss*.

Hela gasverksområdet utgör område av *riksintresse för kulturmiljövården*. Stadens rapport *Värdefulla industrimiljöer i Stockholm* (Ajkay 1984) redovisar förslag till skyddsföreskrifter: Gasverksområdets anläggning med *park, terrasseringar och ursprungligt trästaket skall hållas i sådant skick att anläggningens karaktär inte förvanskas*. Här anges t o m att området har *synnerligen hög skyddsklass!* Vi har hos länsstyrelsen krävt att hela området ska ges status av *kultur- och naturreservat* och begärt att all byggnation avbryts tills en *fördjupad översiktsplan* för nationalstadsparken tagits fram och fastställts.

I stadens planförslag skulle hus resa sig i norr 20 meter från Starrbäcken och Husarviken upp till ca 27 meter högre än vattnet. Väster om Abessinien, som är ett *riksintresse för kulturmiljövården*, skulle husen resa sig två våningar högre än gatorna och samtidigt i avrinningen genom västra Hjorthagsparken från den springkälla, som kan vara en gammal offerkälla men som sedan länge utgör de vilda djurens vattenkälla. Källan och dess lopp (öst om Abessinien) syns i mitten av *bifogade karta från 1884*. Det

parkeringsgarage, som angivits intill värdekärnan i västra Hjorthagsparken kan tömma springvattenkällan genom sprickor i Hjorthagsberget. Då skulle värdefull natur som avsetts måste sparas torra ur!

5

Planen innebär att dagens 300 meter breda spridningszon skulle förbytas till en öppning mellan husen i en 70 meter bred gatukorsning med en 2 meter hög mur och därpå en meters staket tvärs över zonen. Området ligger långt från T-bana, som närmast 600 meter i backe eller på det dubbla avståndet plant.

Staden anger att marken är så förgiftad att den måste renas för att tillåta bostadsbebyggelse. Dock vill man bara rena ytligt och reningen av jorden skulle, tillsammans med detaljplanens avsikt att gjuta ett betongdäck på pelare över stora delar för att se till att föroreningar inte läcker in i husen, bara medföra att förorenande utsläpp från området minskar med 1-6 %! Beslut om uppgrävningar, ledningsarbeten, uppfyllningar, tillfälliga bygglov och lager av miljöfarligt avfall har t o m redan tagits innebärande att 90 % av området hårdgörs - utan att man avvaktat en fördjupad översiktsplan för Nationalstadsparken!

Föreslagen bebyggelse skulle täcka hela området i ungefär samma +höjd utom i stråket vid Gasverksvillorna. Utblicken mot Husarviken från Kontorsparken eller västra Hjorthagsparken liksom inblicken mot området skulle helt försvinna. Den grönska, som avses ersätta den tidigare uppväxta skulle sakna värde ur ekologisk synpunkt. Trädgården vid villorna skulle ersättas av en barkad lekplats och springkällan, berghällarna i Hjorthagsparken liksom våtmarken vid Uggleviken, Starrbäcken och Husarviken få kompakt bebyggelse alldeles inpå sig. Dalstråken vid Husarviken/Storängskroken skulle försvinna och djur och växter därmed få svårt att ta sig igenom den spridningszonen. Kontorsparken naggas i kanten. Enligt Stockholms *lokala miljömål* ska grönmåsk ej bebyggas och ej heller spridningszonerna!

Stadens alternativ är ett skövlat område – efter successiva beslut om borttagande av grönyrtorna

Staden menar att alternativet till planens bebyggelse är ett till stor del ”avbanat” område där ursprunglig vegetation och landskapskupering tagits bort efter det att den redan inledda skövlingen av naturen slutförts med ett totalt intetgörande av de värden, som skulle skyddas enligt miljöbalk och planering! Att staden genom successiva beslut föregriper nu aktuell planering genom markanvisningar, ledningsdragningar, trädfällning, uppgrävningar och uppfyllnader, vägdragning samt bygglov, även tillfälliga, som leder till att det betydelsefulla grönområdet här minskar är *oerhört förvånansvärt!* Dessutom att nyligen inventerade och då utpekade skyddsvärda träd i området ändå ej sparats. *Ytterligare fakta:*

Strandskyddet beaktas ej trots att det och gränsen för Nationalstadsparken delvis sammanfaller i en linje vid den cykelväg, som förut löpt från Ropsten mot Uggleviken. Att Ugglevikens sumpmark, som går in i gasverksområdets västra del är ett av parkens viktigaste kärrområden med ett mycket rikt fågelliv beskrivs ej. Tillsammans med Laduvikens, Spegeldammens och Lillsjöns insjösystem i Nationalstadsparken avvattnas kärret till Husarviken. Här torde ännu finnas rödlistade sträfsarter. Det populära fritidsfisket längs Husarviken nämns inte heller i beskrivningarna av området.

MKB tar inte upp kulturvärdena i närområdet, som Karl XI:s fiskarstuga Djurgårdens äldsta byggnad vid stranden av Husarviken med sin berömda invuxna ek och de där liggande bostäderna i Fiskartorpet etc. Friluftsstigen på södra sidan av Husarviken utelämnas liksom det kulturminnesvärda staketet längs södra stranden. Ej heller nämns närheten till Stockholms äldsta bosättningar på Oxberget från bronsåldern eller byarna norra och södra Husarne, som troligen låg inom planområdet. Ej heller Charles Lyells ek vid viken, som under 1800-talet användes för att beräkna landhöjningen i området. Stadens uppfattning att Nationalstadsparken anges ligga utanför planområdet framhålls dock, vilket ju är felaktigt.

Uggleviken är trots namnet ingen vik utan ett stort alkärr, och räknas som Stockholms förnämsta fukt-lövskog. Här finns ovanliga växter som *rosenpilört*, *norrlandsstarr* och *gullpudra* liksom vildväxande svarta vinbär, så kallade *tistron*. Bland fåglarna är till exempel *lövsångare*, *trädgårdssångare* och *svarthätta* vanliga här.

Laduviken var tidigare en havsvik, men har genom landhöjningen snörts av och är idag en fin parksjö med ett rikt fågelliv. Här finns *skratmåsk*, *knipa*, *skäggdopping*, *sothöna* och *kanadagås*. Från vassarna runt sjön kan man höra *rörsångarens* egenartade sång, som låter som något actionladdat tv-spel. Från skogen kring Laduviken hörs *näktergal*, *rödvingetrast* och *nötväcka*. Grodor, insekter och musslor trivs både i Laduviken och ån ner mot Lillsjön.

Lillsjön, en våtmark som återskapades 1996 för att berika den biologiska mångfalden vid Husarviken, omnämns inte alls. Området var tidigare ganska igenvuxet av bladvass, men nu betar kor av rasen Highland Cattle för att hålla landskapet öppet. Dessa hålls under stor del av året i ekskogen på Fisksjöäng intill Husarviken. Vår och höst rastar vadare som *grönbena*, *rödbena*, *brushane* och *gluttsnäppa* i Lillsjön. Även *tofsvipa*, *enkelbeckasin* och *gulärta* kan man se här intill Husarviken.

På *Gasverkstomten* är nästan alla Sveriges lövträd representerade samt lärk, tall och gran. På marken växer gräs, blommor, buskar och träd, på hösten även svamp. Här finns gott om insekter som *fjärilar*, *steklar* och *myror*. Flera stora däggdjur lever här som *grävling*, *fasan*, *rådjur*, *räv* och *hare*. Här ses även *törnskata*, *gulspurv* och *mindre hackspett*. Här lever *fridlyst snok* och här finner *häger* sin föda. *Skrak*, *snatterand* och *mindre strandpipare* och många andra fåglar häckar här. *Vinbergssnäcken* är vanlig och längst inne vid Starrbäcken finns större vattensalamander. På Gasverkstomten fanns ett ca 3500 m² stort kärr längs Husarviken med botten i nivå med vattnet och *vanlig padda* som är *fridlyst*.

Husarviken utgör innersta viken i Stockholms skärgård. Dess vattenspiegel utgörs av en ca 1 kilometer lång vik i mötet mellan Norra Djurgården och Hjorthagen. Förutom att Spegeldammen, Uggleviken, Laduviken och Lillsjön inom Norra Djurgården här rinner ut i Lilla Värtans vatten i sundet mellan Stockholm och Lidingö så söker sig hitut till havet även de sista resterna av *Starrbäcken* från ekdungarna vid Östermalms IP via Storängsbotten och Storängskroken (tillsammans med springkällan ovan).

Husarviken har i långa tider ansetts som Stockholms allra bästa fiskevatten. Än i dag går stora fiskar långt in i den djupa viken där tålmodiga barn älskar att sitta och fiska vid de vackra stränderna. Förr kallades viken för *Fiskesjön* och fisket var förbehållet kungen själv långt efter att han släppt alla andra kungliga fiskevatten fria. Här finns bl a gös som gädda. I Husarviken dyker *havsörn* efter fisk och i utloppet slår 10-kilos *lax*, i viken finns *bäver* och även *utter* har synt. I viken finns även den ovanliga *flata kamgälsnäcken* och här har även *mindre snytsnäcka* påträffats.

Husarviken får anses ha högt natur- och rekreationsvärde efter Fisksjöängs upprustning. I Husarviken har tidigare tre arter av *rödlistade kransalger* noterats varav två unika, Raggsträffe och Spretsträffe. Sedan nya observationer av Rödsträffe gjorts i Laduviken ovan Husarviken 1996 vill man att ny inventering även görs av Husarviken. Arterna är känsliga för utsläpp.

Hjorthagen var tidigare en egen skärgårdsö, *Husarne*. I nordväst fanns en befästning och på *Oxberget* vid Husarviken och ”Färman” på Norra Djurgården har Stockholms äldsta fornlämningar från bronsåldern 1500 till 500 f Kr hittats. Här uppe låg byar som hette Uggelaskjul, östra Liderne och Unnaröra. Under Karl XI ökades jakt och fiske ut här. När sen Gasverket byggdes på 1890-talet hade södra delen av *Storsundet*, som omgav ön sedan länge slammat igen och bildat Storängsbotten. Södra Husarviksstranden utfylldes etappvis fram till på 1930-talet för att rymma kol- och kokslager men sen produktionen av gas ur kol upphört 1972 växte hela området igen och stranden blev *naturmark*. Liknande fyllnadsåtgärder har företagits på flera håll i tidigare skeden i det som idag är Nationalstadsparken, såsom Hagakullens tippmassor, Brunnsvikens sänkning och strandfyllning och Ladugårdsgårdets utjämning.

Kungliga Riksmarskalksämberet uppställde tidigt *stränga krav* att den utfyllda marken i Husarviken ej fick användas för annan verksamhet, ej heller bebyggas och att slänterna skulle vara träd- och gräsbevuxna. Omgivande staket skulle även godkännas. Det var stränga villkor, som sedan Gasverket i brev på 1930-talet till ämbetet slutligen bekräftat att man uppfyllt. Det fanns också tidigare i Hjorthagen ett hjortstängsel, vilket monterades ned vid bebyggandet av Hjorthagen.

Riksantikvarieämbetet anger hela gasverksområdet som *riksintresse för kulturminnesvården*. Sålunda utgör även det *Djurgårdsstaket*, som löper längs södra stranden en del av de skyddsvärda miljöerna.

DLV vill spara Husarviksområdet, omdisponera resurser och bygga bostäder mot Lilla Värtan

DLV har presenterat ett alternativ att spara Husarvikens och Storängsbottens dalgång obebyggd. Det överensstämmer med den landskapsanalys som gjordes i programarbete av Andersson Jönsson landskapsarkitekter åt staden 2001. Landskapsarkitekt Sture Koinberg har visualiserat tankarna (*bifogas*). Vi stöder detta förslag och vill kombinera det med DLV:s eget (*bifogas*) och då dessutom:

- Överdäcka Lidingövägen och lägg bostäder ned mot Lilla Värtans vatten. Ropstens T-bana nås plant som längst 450 meter bort – Lidingövägen ger i dag ett ständigt buller i Hjorthagen, än värre blir den som motorväg med Norra länken
- Överdäcka Norra länken förbi Hjorthagen, lägg avfart till hamnen under länken/Lidingövägen
- Knyt ihop Värtabanan med Lidingöbanan in till city som snabbspårvägsalternativ till biltrafik
- Flytta ställverket från kv Elektriciteten till kv Nimrod, bygg bostäder mitt i Hjorthagen
- Utveckla miljön vid Husarviken som grönområde med naturmark, rekreation, sport och idrott
- Återskapa spridningsvägen i Storängskroken, omstudera ändamål för den sydligaste delen och skydda Hjorthagsberget och de stora lövträden längs nuvarande järnvägsspår till Gasverket

Vi vill *undvika* är att Nationalstadsparken och dess buffert- och spridningszoner i området exploateras i strid mot det lagskydd, som infördes 1995. Det är just den typen av exploatering, som detaljplaneförslaget innehåller, som lagskyddet avser att förhindra. Spridningszonen kan ej tillåtas korsas av murar.

Vi vill även att man i en miljöbedömning lyfter blicken och i ett större sammanhang ser på vilka andra konsekvenser som skulle bli följden av en exploatering – utöver att områdets natur-, kultur- och rekreationsvärden föröds och hur det påverkar miljön i hela Hjorthagsområdet.

Om husen byggs enligt detaljplaneförslaget vid Husarviken byggs även direkt nedanför Hjorthagens bostäder i öster mot Lilla Värtan, bl a som följd av ramavtalet med Fortum:

- nytt LNG-lager (i stället för gasklockorna men till skillnad från dessa kylt/trycksatt med en förödande sprängkraft),
- ny produktion av stadsgas (med fackling för ständig förbränning av överskottsgas),
- nytt biomassalager (dvs lika de som nyligen brunnit både i Södertälje och Valbo flera gånger),
- ny hamn (för mottagning av LNG-tankers, som enligt USA-myndigheterna utgör världens mest sannolika terroristmål – ett normalt sådant fartyg motsvarar energiinnehållet i ett flertal Hiroshima-bomber),
- nytt kraftvärmeverk med ny hög skorsten (eftersom nuvarande verk ej klarar eldas med biomassa),
- ny högspänningsledning (till Lidingö, Värmdö, Nacka med ny stor ledning genom Nationalstadsparken i st för mindre över Sticklinge),
- ytterligare ställverk på ställverkstomten i Hjorthagen och Fisksjöängs grönområde,
- ny betongfabrik (och riva samma utmärkt fungerande fabrik i Liljeholmen – är tanken att utnyttja stenkross från Norra länkenbygget?),
- ny pir ut i Lilla Värtan för jättelik lastbilspartering (ny Viking line terminal).

Vi vill inte att detta senare scenario ska förverkligas. Vi vill använda området mot Lilla Värtan för nya bostadshus, som även beskrevs i förslag till OS-by 2004 utöver de på södra sidan av Husarviken, som omnämns tidigare men som ej kunde byggas p g a Nationalstadsparkens tillkomst.

Vi anser att Hjorthagen med sina 2100 invånare inte kan ta emot mer ”skit” från annat håll. Det finns nog med miljöstörande och farliga verksamheter där redan. Stockholms stad har reserverat platser i sin översiktsplan för nya tekniska anläggningar långt från bostäder. Därutöver måste goda lägen i hela Stockholmsregionen kunna användas på ett bättre sätt så att miljöproblemen minimeras där folk bor.

Den naturliga strandskogen är viktig att återskapa för floran och faunan på Husarviksstranden men vi vill även kunna använda den för idrott, som inte ryms på andra ställen innerstaden och knyta samman den med ett stråk för rekreation och sport, såsom rid-, löpar- och motionsstigar, skidspår vintertid och cykelvägar, fram till Ladugårdsgärdets Sportfält via Storängskroken–Storängen–Erik Dahlbergsgatan–Tessinparken på samma sätt som djur och natur sprider sig genom Nationalstadsparkens getingmidja.

Förvånande respektlöshet inför skyddet av området i och kring Nationalstadsparken

Som framgår av regeringens prop 1994/95:3 så avsåg man att skydda både området inom Nationalstadsparken och dess närmaste omgivning mot framtida exploatering. Gatu- och fastighetsnämndens beslut att beställa planutredning för exploatering av den västra delen av den sk ”Gasverkstomten”, strider därmed mot det bevarande och främjande som lagen om nationalstadsparker tillkom att skydda.

Detaljplaneförslaget läggs som ett resultat av de markanvisningar sbn gav och det avtal med Fortum, som träffats. Markarbeten har sen dess lett till enorm förstöring av de stora naturvärdena i området. Vi har under lång tid stadat området längs Husarviken för att detta skulle kunna utvecklas till en vacker miljö för både människor och djur, småkryp och natur i Nationalstadsparkens skyddade randzon. Till detta skydd fogades också miljöbalkens strandskyddsregler. Visserligen faller strandskyddet på mark som på 1930-talet utfylldes i Husarviken för att användas som upplag men sedan 1972 har motionärer, djur och natur återtagit området. Tidigare beslut om undantag från strandskydd upphörde i och med att undantaget ej bekräftats senast 1999-06-30 enligt lag om införande av miljöbalken. Området är en viktig spridningsväg enligt förslag till fördjupad översiktsplan, vilken måste färdigställas, och har ett omfattande kulturskydd enligt Riksantikvarieämbetet. Vi accepterar inte att man genom bebyggelse i förslag till detaljplan söker att upphäva skydden.